

ritualuri populare păstrate până în zilele noastre (în care am recunoscut asemănări izbitoare cu unele dintre acelea ale poporului român, fapt firesc, zona balcanică fiind leagănul multor manifestări culturale înrudite). Profesorul Metin And din Turcia a întreprins o amplă incursiune în istoria ritualurilor de teatru popular străvechi în Anatolia, detectând motive dramatice, tipuri, personaje care pot fi considerate sursa de inspirație a unor opere teatrale europene de mai târziu. Considerații interesante, generate de controverse, a cuprins referatul cu privire la experiențele lui Peter Broock și ale lui Jerzy Grotowski în direcția redescoperirii și reactualizării unor surse ale teatrului. Richard Cortney (Canada), Enrico Fulchignoni (Italia), Brigit Orkeson (Suedia) au îmbogățit informația participanților la simpozion cu expuneri documentate despre „Spiritele sacre în teatrul indienilor din America de Nord”, „Posezarea, ca fenomen teatral”, „Dansul african și relațiile sale cu dansul asiatic și european de-a lungul istoriei”. Dezbaterile asupra temei generale au fost

înlocuite de alte expuneri, formulare întrebării din titlu dobîndind un caracter mai mult retoric; în cele din urmă, însăși situația teatrului contemporan, cu diversitatea sa de soluții, de formule și ipostaze, reflectată de recenta stagiune sofioată a Teatrului Națiunilor, constituie cel mai bun răspuns.

Vitalitatea teatrului contemporan se sprijină pe legătura sa cu viața, pe capacitatea sa de a angaja un dialog deschis, viu, stimulator, cu publicul larg, asupra problemelor esențiale ale existenței. Aceasta s-a dovedit a fi și preocuparea principală a multor oameni de teatru, dintre cei care și-au expus crezul și căutările în cadrul conferințelor de presă. Pretutindeni — am aflat-o de la oamenii de teatru francezi, englezi, suedezi, islandezi, vietnamezi, polonezi —, teatrul își caută căi, mereu refinoate, de comunicare cu publicul popular, muncitoresc. Această preocupare, aceste căutări constituie punctul de convergență al numeroaselor și variatelor direcții ale teatrului contemporan.

## REVISTA REVISTELOR

### „Dialog“

Revista „Dialog“ nr. 1, mai 1982, își grupează, ca de obicei, materialele în două secțiuni: piese sau scenarii și eseuri. Sînt publicate două scenarii de film: *Oameni în ceață* de Antoni Slonimsky și *Valetul* de Janusz Pac-Pomarnacki și Andrzej Jerzy Piotrowski, precum și textul aproape inedit (publicat doar într-un mic tiraj, în anul 1919) al piesei *Miguel Mañara (Mister în șase imagini)* aparținînd poetului francez Oskar W. Milosz. Textul este însoțit de o schiță biografică semnată de laureatul Premiului Nobel Czeslaw Milosz, nepotul autorului.

Din suita de eseuri, îl semnalăm pe cel al Slawei Bardijewska, intitulat „Janusz Styczeń: Fantezie onirică”, în care se prezintă creația poetică și dramatică a scriitorului polonez J. Styczeń, care evoluează de la realismul poetic (piesele *Dormi un*

*somn de mare și Violeta violetă*), prin realismul poetico-psihologic (*Muze turbatoare*) la realismul psihologic din piesa *Nina Ricci*.

Revista mai conține pagini inedite de arhivă și rubrica permanentă de cronică a vieții teatrale internaționale.

### „Scena“

Numărul 3—4/1982 al revistei lunare poloneze „Scena” inserează eseuri, interviuri, prezentări ale unor trupe străine, medaioane dedicate unor figuri proeminente ale vieții teatrale — toate constituind, dealtfel, rubrici permanente ale publicației. Din rîndul eseurilor, remarcăm pe cel semnat de Slawa Bardijewska, „Moralitate perversă”, ce analizează dramaturgia lui Ireneusz Iredyński prin prisma credo-ului său artistic, care trebuie înțeles „în dialectica și contradicțiile sale interioare”. Dra-

maturgia sa este văzută ca o permanentă căutare „a celor mai expresive semne ale epocii”, o investigație în profunzime „a celor mai frământate probleme ale vremurilor noastre”.

În eseu „Romantismul lui Micinski”, Justyna Hofman abordează creația dramatică a acestui poet și dramaturg aparținînd curentului romantic al „Poloniei tinere”, de la a căruia moarte s-au împlinit 60 de ani.

Cunoscutei actrițe Aleksandra Slaska îi este dedicat un medalion, semnat de Krystyna Kostaszuk.

Mai semnalăm un interviu cu regizorul italian Giovanni Pampiglione, care a montat, la Teatr Sary din Cracovia, *Mincinosul* de Goldoni. La rubrica consacrată prezentării mișcării teatrale străine sînt incluse două materiale unu despre Statele Unite — semnat de Jan Skotnicki, „Republica teatrală regională”, și altul despre Spania, „Teatre Lliure din Barcelona” de Andrzej Matynia.

A. M.